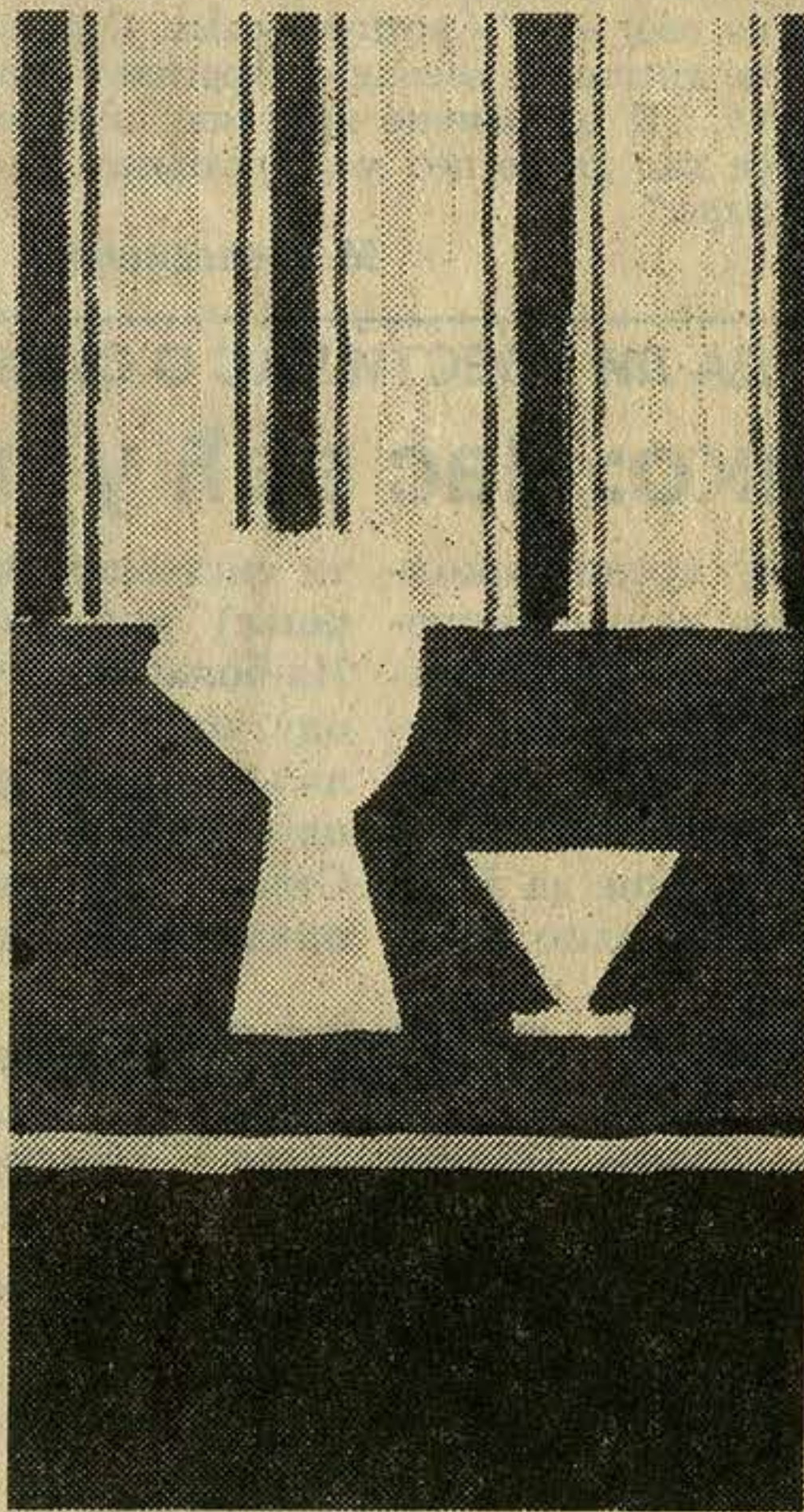

Магистрално и маргинално

Изложба Српско сликарство и скулптура после 1955. године из збирке Народног музеја у Београду

Изложба Српско сликарство и скулптура после 1955. године у збиркама Народног музеја постављена је у салама за инострану збирку која је за ову прилику враћена у депо. Скинути део сталне поставке у музеју без озбиљног повода није уобичајено па се отварају многа питања уз покушај да се нађе сврховито објашњење.

Минула је прослава 150 година рада Народног музеја а крађа Реноарове „Купачице“ вероватно је уздрмала и опоменула надлежне за безбедност радова у овој институцији; тако се и ова изложба може схватити као временски интермецо до налажења сигурнијих решења за чување експоната и обезбеђење по узору на сличне музеје у свету. С друге стране, изложба Српско сликарство и скулптура после 1955. године приређена је убрзо после отварања нове поставке у Музеју савремене уметности па су поређења неминовна а дилеме потенциране управо због великих осцилација у концепцији изложбе у Народном музеју. Чини се да је реч о непронађеној равнотежи у ингеренцијама између две кључне установе и преклапању па и сударању интереса. Јер, управо ова поставка радова насталих после 1955. године подсећа на старе дилеме око два водећа музеја који прате ликовно ствара-

Александар Томашевић „Пехар са чашом“, 1956, уље на платну

лаштво; да ли Народни музеј колекционира уметничка дела настала у првој половини 20. века, ауторе потврђене у историјској пракси, а тежиште Музеја савремене уметности је на другој половини века, на уметности са рецентне ликовне сцене.

У пригодном каталогу који прати ову поставку Љубица Миљковић, аутор изложбе и каталога, која иначе у Народном музеју води Збирку југословенског сликарства 20. века, неуверљиво објашњава потребу Народног музеја да колекционира и дела савременика следећим речима: „Не треба подсећати да је због елементарних непогода, могућих катаклизми, ратова, пожара и ко зна каквих све опасности, сигурније трезорисати врхунске домете људског духа, исказане уметничким делима, на више места“. Ако знамо да су извори финансирања програма, па и откупа, за оба музеја исти, у оскудним временима, какво је ово наше, ваљано попуњавање музејских збирки јесте озбиљан проблем.

Очигледно, идеја приређивача ове изложбе јесте да се избором аутора и дела надовеже на антологијски преглед српске уметности до 1955. која је у сталној поставци овог музеја. Мора се рећи да овај

избор радова савременика илуструје озбиљно угрожене критеријуме по којима је изложба конципована. Мада мањи део експоната чине поклони самих уметника, који су често примани у знаку народне: „Поклону се не гледа у зубе“, исто тако збуњује критеријум који је руководио стручњаке Народног музеја у избору аутора и откупу појединих дела. На окупу су се нашла дела магистралних, али и маргиналних појава. Уместо да изоштрава битне појаве на савременој ликовној сцени, глобална слика ове изложбе је крајња хетерогеност а у очитом варирању критеријума изостала је очекивана селективност. Утешно је да критеријуме савременика, па и њихове грешке, најпоузданије верификује суд времена а чини се да ће део ове музејске збирке, посебно радови из легата доктора Смодлака, преживети ову проверу.

Истина да је музеј дужан да проучава и излаже оно што чува у својим збиркама, али непосредно искуство ове изложбе упозорава на то да су музејски стручњаци обавезни да са далеко већим опрезом и селективношћу попуњавају збирке и прате рад савременика.

Љиљана Ћинкул